

IVANA DOBRAKOVOVÁ

Rosa

Szinte soha nem evett nyilvános helyen, Blanka nem hordott tiszórait a suliba, legfeljebb valami kekszfélet, azt még úgy, ahogy, de a gondolat, hogy az osztálytársai előtt beleharap egy puha banánba, vagy hogy a szünet alatt kiskanállal meri a joghurtot, s az a joghurt lecsöppen a padra, már a gondolata is elviselhetetlen, egyenesen undorító, önmagával, a banánnal, a joghurttal szembeni gyalázat, és ezért pánikolt az első közös hétvégén, ahogy egyre közeledett a vacsora ideje, hogy mi hogyan lesz, vagy hogyan nem lesz, ülni valahol egy restiben, könnyű beszélgetést folytatni, s közben enni a húst a mártással? szalvétát használni? nyúlni az ásványvizes pohárért? a testtől olyan messzire elengedni a kezét? de hisz a kezeknek a test mellett a helyük, biztonságban, ezért javasolta már úgy hét körül, hogy mi lenne, ha esetleg a szobában folytatnák, ott mégiscsak meghittebb, csak mi ketten, de ezzel sem oldódott meg semmi, bár az idegen emberek tekintetétől megszabadult, de még mindig ott volt Luigi, és előtte ugyanúgy nem ment a dolog, végül beismerte ezt a furcsa problémáját a nyilvánosság előtti étkezésről, ekkor már mindketten a hotelszoba asztalkája mellett ültek, rajta a vacsora alufóliában, Luigi mosolygott, ahogy Blanka befejezte a mondókáját, kinyújtotta a kezét, és leoltotta a villanyt, így jobb? most már rendben? a vacsorát sötétben és csendben fogyasztották el.

A reggelinél a hatalmas ebédlőben Blanka hitetlenkedve nézte Luigit, ahogy az ingéről letörli a lekvárt, ahogy csöpögteti a mézet az abroszra, törli a pirítóst és belemártogatja a teába, és még mosolyog is közben, de hát ez nem számít, nem vagyunk otthon, ez teljesen oké, Luiginak ez egyáltalán nem volt kellemetlen, Luigi csak nevetett, és még nagyobb rendetlenséget csinált, bárkivel megtörténik, még akkor is, ha Blankával ez nem történt meg soha, az efféle mindig csak elképzelte, de most, ahogy saját szemével látta, hogy Luigi felől semmi zavar, semmi beremegő kéz, bocsánatkérő mosoly, vagy egy közhely, amit elmormogott volna, nem érkezik, Blanka ott helyben beleszeretett.

Mielőtt Blanka kinyithatta volna a száját, Rosa már nyitotta a hűtőszekrényt, nézzük csak, mi van itt, nos, Chiara, fordult hozzá, hát ez nem túl nagy választék, de talán ebből is összeüthetünk valamit. . . hm, egy fél padlizsán, néhány paradicsom, rohadó krumplik, sajt. . . készitünk rakott zöldséget, mi a véleményed? Blanka rábólintott, pánikszzerűen gondolkodott, hogy akkor ez most mit jelent, hogy Rosa ma tovább marad, hogy legyen ideje megfőzni és takarítani is, gondolta, megkérdezi, de Rosa már a munkába temetkezve, már a mosogató mellett áll, tisztítja a krumplit, magyaráz, természetesnek veszi, hogy Blanka meg akar tanulni főzni, hogy minden nap meleg vacsorával várhassa kedvesét, ahogy egy igazi gazdasszonyhoz illik, a tökéletes idillhez már csak az a mondat hiányzott, hogy a férfi szívéhez a hasán át vezet az út, Blanka a frizsider mellől nézte, nem a krumplit, a padlizsánt vagy a paradicsomot, Rosát nézte, most az asztalnál ült a zöldségekkel, vágta a kockákat, a téglalapokat, a háromszögeket a deszkán, a törülközővel felitatta a homlokáról az izzadságot, a felszeletelt zöldségeket jénaiba rakta, magyarázta, hogy mit, mikor és hova kell, előbb a cukkini, felülre a paradicsom, ráreszelni a sajtot, Blanka legszívesebben bezárkózott volna a hálóba, mint mindig, és nem hallgatta volna, nem nézte volna azt a Luigi székén terpeszkedő testet, aztán felállt, ismét kinyitotta a hűtőt, hogy ásványvizet töltsön a pohárba, nem baj, ha iszom egy kis vizet, nem, dehogyan kérdezte, Rosa egyszerűen azt a vizet is a sajátjának tekintette.

Neked nincsenek barátaid? te soha nem jársz ki? kérdezte Blanka Luigi néhány hónap közös együttélés után, Luigi mindig félholtan jön haza a munkából, mindig nyolc után, Luigi minden este a tévé előtt ül, és a kopasz seggek stemplizését nézi, a melleket, amelyek kiugranak a fűzőből, a fiatal ribancokat, Luigit ez csöppet sem izgatja, Luigi meg sem mozdul, ugyanolyan könnyen néz egy dokumentumfilmet Churchillről, a koncentrációs táborokról, Omaha Beachről és a normandiai partraszállásról, Luigi nem látja sem a tévét, sem Blankát, végképp semmit, Luigi elalszik, megrándul, átrakja a csatornát, ismét elalszik, behoz egy stapedli vodkát a konyhából, elalszik, mielőtt meginná, Blanka ott ül Luigi mellett a heverőn, nézi a programot, igyekszik odafigyelni, hogy megértse, de ha valami felkelti az érdeklődését, Luigi felébred, és megint csatornát vált.

Luigi hallgatással válaszol minden Rosával kapcsolatos panaszára, legfeljebb értőn rábólint, ühüm, és kinyitja a hűtőt, Luigi vacsora közben nem hallgatja Blanka hihetetlen történeteit, Luiginak üveges a tekintete, Blanka azt szeretné, hogy Rosa ne járjon hozzájuk, Blanka egyedül szeretne takarítani, Luigi nem reagál, Luigi lélekben valami munkahelyi problémán gondolkodik, amelyet másnap meg kell oldania.

Blanka az autóbuszban ült, és arra a városra gondolt, amelyből éppen elutazott, a mozaikra a templomban, állítólag a legnagyobb Európában, és a legjobb állapotban lévő, de kit érdekel a mozaik, magára gondolt, magára és Luigira, ahogy sétálnak a mozaik táblákon, Luigi már elment a hotelbe, az autóbusz még áll, Blanka az első ülések egyikén, és azon gondolkodik, hogy megszökik onnan, hogy egyszerűen kirohan az autóbusból, és utoléri Luigit abban a hotelben, hogy mindent a fenébe, leszarja az iskolát, a diplomát, a jövőt, az egyetlen lehetséges jövő Luigi mellett van, az egyetlen, aminek van értelme, beleremeg, legszívesebben leszarná az egészséget, csak a felelősségtudat, az tartja az ülést, végül az ajtók bezárulnak, és az autóbusz elindul észak felé, Blanka országába.

Blanka ott ült az autóbuszban, és azt gondolta, nagy lehetőséget szalasztott el, már Luigival lehetne, vele otthon, ehelyett egy buszban ül valahol az autópálya szélén vesztegelve, sűrűn havazik, a busz elromlott, a busz nem tud ennyi hóval megküzdeni, a busz áll, és minden utas a szerelőt várja, akinek hamarosan meg kéne érkeznie a közeli városból, az utasok a tévé képernyőjét bámulják, ahol egy semmitmondó film megy, Blanka felsóhajt, előhúzza a jegyzetét, azon a héten vizsgázni fog, zavarja a tévé, benne azzal a semmitmondó filmmel, Blanka azt kívánja, bárcsak Luigival lehetne, de nem tudja, hogy Luigival lenni pont ugyanez, nézni a tévében egy semmitmondó filmet.

Rosa őszintén érdeklődött az országról, ahonnan Blanka jött.

Hallottad, Emilia, tegnap a hírekben? Blanka nem hallotta, nem hallgat híreket, Rosa nevetve, portörölve a kezében, nedves ronggyal a másikban, tegnap mondták, a Tisztaságért Mozgalom, hogy a te országodban a férfiaknál genetikailag kódolva van a nők megerőszkolására való hajlam, megint találtak valakit, a vonatsínek mellett, megerőszkolva, összeszurkálva, Blanka a meglepetéstől eltárja a száját, az lehetetlen, de igen, Rosa mosolyogva megerősíti, hiszen abból az országból jöttél, vagy nem? Blanka azt mondja, nem, másik országból jöttem, Rosa egy pillanatra meghökken, Rosa itt nem lát jelentősebb különbséget, mindenesetre, téged ez nem érint, nem vagy férfi!

Olvastam, hogy ott nálatok, keleten, elrabolják a lányokat, az utcán fogdosás össze őket, betuszkolják az autóba, aztán megerőszkolják őket, végül

DOBRAKOVOVÁ, Ivana
(György Norbert fordításai)

Halál a családban
(Vályi Horváth Erika ford.)
AB-ART, 2014

„Örökség”
Magyar Lettre Internationale, 83

„A nizzai strandon”
Magyar Lettre Internationale, 85

„Hazatérés Genovából”
Magyar Lettre Internationale, 94

„Bambini e genitori”
Magyar Lettre Internationale, 99

Derek Rebro

Mint árny a tüdön

a vonatok (el)kerülnek egymást
az arcok maradnak
a törzsek (fel)állnak

a földön barc

belehelt üveg
nem lehet élesíteni

tör(tén)ik

gyorsaság
szellőztetett levélzet
elejtett (kocsá)nyom

(fél)ig (elfel)ejtett

alagút

betemették kiásták megtalálták

egy lavina alatt vezették át

sárkányok

kurtul a kötél

elmetszette az égbolt

pikkelyek potyogtak

sebesen

bull(ámz)ó

tollpibe

elveszel
(ki)lé(le)gzel

belőlem
belém

az ablaktörők megálltak

leplezd le (szállj ki)

a herbáriumban a fűszereket

megtört kenyér
letört kereszt

közönséges párbuzamok
vízbe fulladt szinkronúszók

a megnyálazott ujj
nem kérdez

ég a népviselet
(szét)csattan az ostor

a főtéren rubák
térd fölött a törzs

CSEHY ZOLTÁN FORDÍTÁSA

Részletek a költő Ako tieň na plúcach (Mint árny a tüdön) című,
2014-ben megjelent összefüggő versciklusából

elengedik, de azt a szerencsétlent már senki nem akarja nőül venni, mert meg lett gyalázva, és az egész falu tud róla.

Van még nálatok többnejűség? mert itt, a külföldiek között, sőt, ebben a városban is bizonyos helyeken, írta az újság is, háremeket tartanak, s bár nálunk ez be van tiltva, ettől még civilizált ország vagyunk.

De nálatok a férfiak ugye nem öntenek savat a nők arcába? no, annak örülök, látod, ott is jó irányba haladnak a dolgok, lehet, hogy egyszer még demokrácia is lesz.

Az a fordulat biztos benne van a szerződésében, gondolta Blanka a nő nézve, az a fordulat pontosan lefektetve a szerződésben, plusz pénzeket kap érte, az a nő, a program élő dekorációja, egy egyszerű műveltségi vetélkedő, hogy a résztvevők közül kinek mennyire vág, másról nincs szó, vagyis hát igen, arról a nőről is szó van, arról a fordulatról, amelyet minden egyes alkalommal bemutat, amikor átmegy a pódium egyik oldaláról a másikra, a kamera alulról veszi, menet közben hanyagul megfordítja a betűket a nagy táblán, a betűket, amelyek el lettek találva, és a végén, igen, a végén ott az a fordulat, pördül egyet, a kis szoknya meglibben, látni a fehér bugyit, egy jó kis darabkát a fenekéből is, hurrá, további betűk is feltárva, már közel a megoldás, a titokra mindjárt fény derül, már csak három betű, és megtudjuk, mit mondott az a híres amerikai színész, milyen gyöngyszemet köpött ki magából, megtudjuk, hogyan állnak a dolgok, a program élő dekorációján a bugyi már a fenekébe vág, Luigi meg felébred, megdörzsöli a szemét, és átkapcsol a hírekre.

(részletek)

GYÖRGY NORBERT FORDÍTÁSA

